

Tafaner i la Lluna

Joaquina Barba i Irene Verdú
Il·lustracions de Pere Devesa

16

© Joaquina Barba & Irene Verdú
Il·lustracions de Pere Devesa
165 x 190 mm., 32 pàgines
Enquadernació en rústica

© 2012 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
✉ info@bullent.net
Disseny: Miquel Mollà

PROPOSTES DIDÀCTIQUES I SUGGERIMENTS DE LECTURA per Sergio Pedrós

A. PER AL PROFESSORAT

a) Justificació didàctica

Amb la lectura de *Tafaner i la lluna*, l'alumne/a gaudirà d'una lectura interessant, imaginativa i motivadora que provocarà el seu interès per la lectura. Aquest fet es deu a l'adaptació del text i dels continguts als alumnes de cicle inicial.

Els missatges i arguments que acompanyen la història entretenen i diverteixen, a més de narrar-nos la llegenda de com la lluna va baixar a la terra i va conèixer el sol.

També trobarem algun que altre contingut transversal dins dels diàlegs dels protagonistes, com per exemple el respecte, la necessitat d'ajudar algú que ho necessita, l'amistat i el treball en equip.

L'alumne potenciarà la seva comprensió lectora gràcies a un text amb uns diàlegs fluidos i unes il·lustracions que reforcen les idees i escenificacions que el text ens vols transmetre.

Podem utilitzar aquesta novel·la per introduir, a l'àrea de Coneixement del Medi, alguns coneixements senzills sobre astronomia (el sol i la lluna), sobre el telescopi (la utilitat d'aquets). I també per a treballar la pluja, el granís, el vent, etc. I a més a més, com que el protagonista de l'obra és un mussol, podem conèixer com és aquesta au en la vida real, les seves costums, on viu...

Pel que fa a les activitats de comprensió lectora d'aquesta guia didàctica, direm que són un complement interessant a la lectura i que a més de facilitar-nos el treball a l'aula, ens pot ajudar a crear les nostres pròpies activitats, realitzant variacions, ampliacions i reduccions dels diferents exercicis per tal d'adaptar-nos a les necessitats dels nostres alumnes.

b) Argument

La nostra història comença amb Tafaner, un mussolet curiós que passa molt de temps mirant la lluna des d'una garrofera.

Un dia els seus pares li regalen un telescopi per a que pugui veure millor la lluna que tant li agrada, però quan vol estrenar-lo, els núvols no li deixen veure-la.

Tafaner, amoïnada i desolat, plora perquè no pot veure la lluna i és aleshores quan el seu avi li diu que també seria interessant mirar els núvols amb el telescopi. Tafaner no pensa igual que el seu avi i aquest comença a contar-li la llegenda de com la lluna volia baixar la nit de Cap d'Any a la Terra per passar-s'ho molt bé. La lluna després de fer-se un vestit amb el vel de la nit i amb pols estel·lar, i un collaret d'estrelles fugaces va decidir vindre a la Terra però va descobrir que no podia baixar. Així que es va posar a plorar. Un núvol que passava pel costat, la va sentir i li va preguntar què li passava. Aleshores quan la lluna li ho va contar, el núvol va cridar els seus amics núvols i van fer una escala per a que la lluna poguera complir el seu somni. I baixant de núvol en núvol, va arribar a la Terra. Tot seguit, com que el sol feia temps que volia fer-se amic de la lluna també va baixar, amb la roba dels diumenges, per l'escala de núvols.

Des d'aleshores, com que s'ho van passar tan bé, la lluna i el sol sempre celebren les seves festes al cel.

Amb aquesta llegenda l'avi aconsegueix convèncer a Tafaner de que els núvols també són interessants.

c) Personatges

► **Tafaner:** és un mussolet jovenet al que li agrada molt la nit i sobretot mirar la lluna des d'un garrofer.

► **L'avi de Tafaner:** tranquil·litza a Tafaner quan no pot veure la lluna perquè el cel està ennuvolat. Li explica a Tafaner la llegenda de la lluna, els núvols i el sol.

► **La lluna:** mentre Tafaner passa les hores mirant la lluna, aquesta somriu, badalla, fa l'ullet. La lluna volia baixar a la Terra per passar-s'ho molt bé la nit de Cap d'Any, es va fer un vestit però després va descobrir que no podia baixar del cel. Es va fer molt amiga del sol i dels núvols.

► **Els núvols:** ajuden a la lluna i després al sol a baixar a la Terra. Treballen en equip per a aconseguir-ho.

► **El sol:** baixa per l'escala de núvols perquè volia conèixer a la lluna. Com que s'ho van passar tan bé, ara les festes les celebren sempre al cel.

► **Els pares de Tafaner:** li regalen al seu fill un telescopi pel seu aniversari, així podrà veure millor la lluna.

d) Objectius

- Despertar l'interès de l'alumne cap a la lectura.
- Desenvolupar l'autonomia.
- Potenciar la imaginació.
- Conèixer una llegenda.
- Descobrir la utilitat del treball en equip.

e) Continguts a desenvolupar

- El conte
- La llegenda
- La família
- El mussol
- El telescopi
- La lluna
- El sol
- Els núvols
- La nit i el dia
- La tristesa i l'alegria

f) Competències bàsiques

- Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
- Competència d'iniciativa i autonomia personal.
- Competència artística i cultural.
- Competència d'aprendre a aprendre.
- Competència social i ciutadana.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.

B. TREBALL AMB ELS ALUMNES

a) Activitats prèvies a la lectura.

1. Observa la portada i la contraportada.

- Quin és el títol del llibre?

.....

- Qui són els autors?

.....

- Qui ha fet les il·lustracions (els dibuixos)?

.....

-T'agraden aquestes? .....

- Quina editorial ha publicat el llibre? .....

- Quantes pàgines té? .....

- És un llibre llarg o curt? .....

Si mireu dins del llibre:

- Què penseu que pot ocórrer en aquesta història?

.....

.....

- Qui penseu que serà el protagonista? .....

- Com creus que és aquesta història? Tria i marca una opció.

Alegre	Trista	Terrorífica	D'amor
--------	--------	-------------	--------

2. Fes un punt de llibre, t'ajudarà a recordar en quina pàgina et quedes quan vulguis fer un descans. (Annex 1)

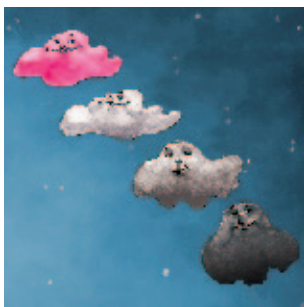
b) Després de llegir.

Proposem algunes activitats a realitzar després de la lectura.

ACTIVITATS

1. Dins del conte hem conegut alguns personatges. Uneix amb fletxes el nom dels personatges amb la seva imatge.

TAFANER	LA LLUNA	ELS NÚVOLS	L'AVI DE TAFANER	EL SOL	PARES DE TAFANER
---------	----------	------------	------------------	--------	------------------

2. Algunes d'aquestes afirmacions no són correctes, escriu "V" si són vertaderes o "F" si són falses.

	RESPOSTA
Tafaner és un mussolet jovenet al que li agrada molt la nit i mirar la lluna des d'un garrofer.	
Els pares de Tafaner li regalen una vídeoconsola pel seu aniversari.	
Els núvols ajuden a la lluna a baixar a la Terra.	
El sol va baixar a la Terra vestit amb un xandall.	
La lluna i el sol no s'ho van passar bé quan van baixar a la Terra.	
La lluna es va fer un bonic vestit amb el vel de la nit.	

3. Recordes quan la lluna volia baixar a la Terra i no sabia com fer-ho? Els núvols l'ajuden fent una escala. Dibuixa i pinta els núvols per ordre. Recorda que cadascun és d'un color.

4. Ara que recordes molt bé com eren els núvols, completa aquestes frases amb les paraules que falten.

El núvol de color rosa és el núvol del _____.

El núvol de color _____ és el núvol del fred.

El núvol de color gris és el núvol de l' _____.

El núvol de color _____ és el núvol del granís.

5. Ordena de l'1 al 5, les vinyetes de Tafaner i la seva família, tal com succeeixen en el conte.

6. Pinta les cares que feia la lluna quan Tafaner la mirava des de la garrofera. Després ho has d'escriure als espais de baix.

7. La lluna volia baixar a la Terra per anar a la festa de Cap d'Any, però es va adonar de que no sabia com fer-ho. Aleshores els núvols l'ajuden. Alguna vegada has ajudat algú que ho necessitava? .....
Explica quines coses fas tu per ajudar al pares, als avis o als amics:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Ja saps com van baixar la lluna i el sol del cel, ara inventa't una altra manera de baixar ben original. Has d'utilitzar la teva imaginació. Explica-ho en les següents línies.

.....
.....
.....
.....
.....

9. Segur que alguna vegada t'has fixat en la lluna, el sol, els núvols, però... què en saps realment? Escribeu tres característiques que tu conegues dels nostres amics.

LA LLUNA	ELS NÚVOLS	EL SOL

10. El nostre protagonista és un mussol. Llegeix aquest text i després contesta les preguntes. Has de triar una de les tres respostes.

El mussol és un animal que viu als boscos, li agrada molt estar a sobre dels arbres. És una animal carnívor. Té uns ulls molt grans i bonics. Com que té molt bona vista i molt bona oïda, és una animal nocturn i caça animals a la nit. El mussol té el seu niu dins dels forats dels troncs dels arbres o també a esquerdes en les roques. És un au molt tranquil·la i silenciosa, però si escolteu alguna nit –uu-oo, uu-oo– segur que és un mussol que està a sobre de la branca d'un arbre.

... a la platja.

Un mussol és una animal que viu...

... a les ciutats.

... als boscos.

- ... la gespa.
- El lloc preferit dels mussols és...   ... estar a sobre d'un cactus.
... estar a sobre d'un arbre.
- ... verdures.
- Els mussols mengen...   ... carn.
... pastissos.
- ... en un cau, baix de terra.
- El niu d'un mussols pot estar....   ... no tenen nius.
... dins dels arbres o en esquerdes en les roques.

11. Els pares de Tafaner li regalen pel seu aniversari un telescopi per poder mirar de més a prop la lluna. Llegeix aquest text, esbrina per a què serveix un telescopi i després contesta les qüestions.

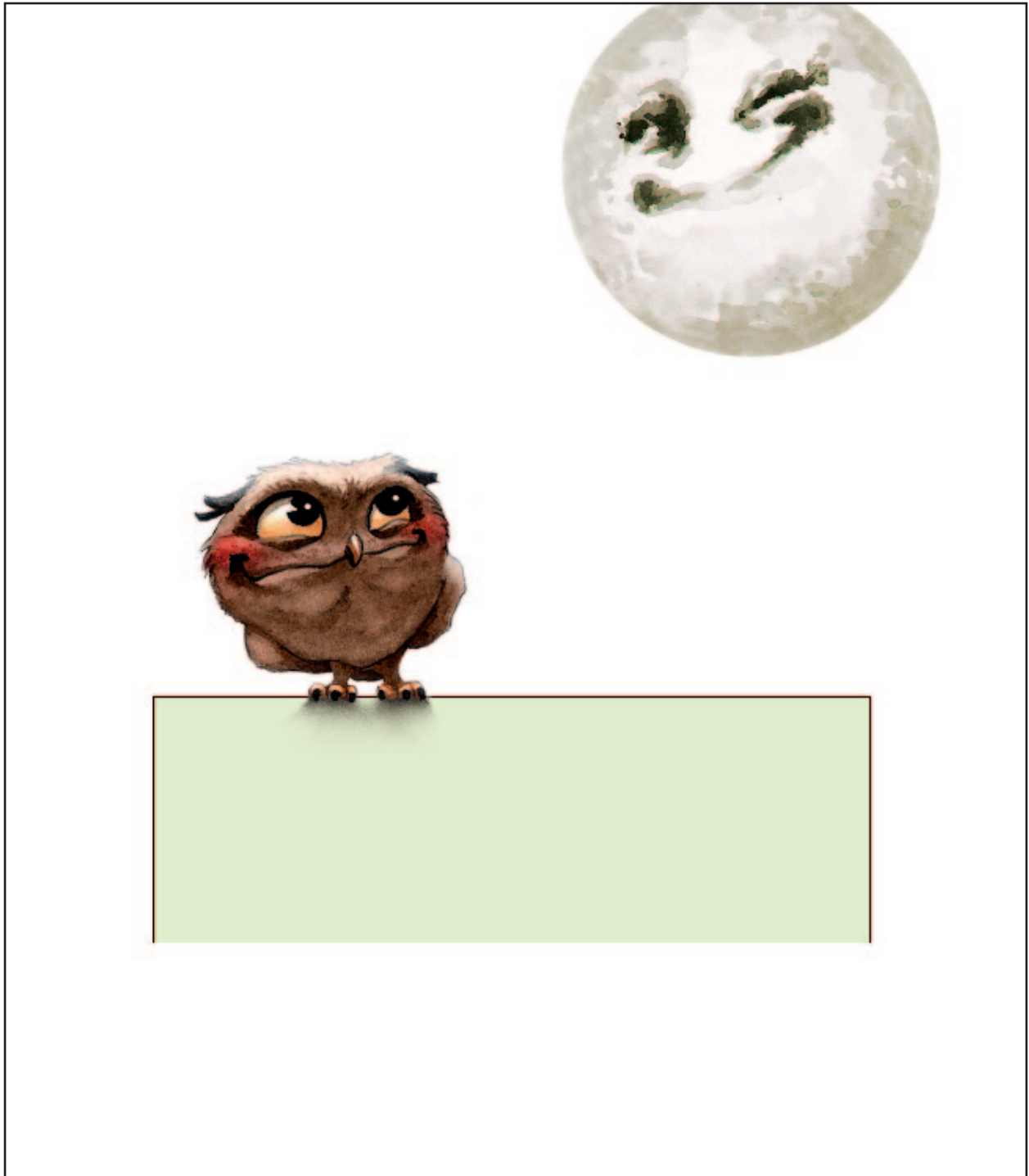

Un telescopi és una eina que serveix per explorar l'espai. A la nit podem observar de molt a prop les estrelles, la lluna, els planetes i moltes coses més. Gràcies al telescopi podem veure de més a prop que amb els nostres ulls, és com tenir unes súper ulleres.

El primer home que va mirar el cel amb un telescopi va ser Galileu Galilei ara fa més de 400 anys.

- a) Per a què serveix un telescopi? .....
- .....
- b) Quan veurem millor les estrelles a la nit o al dia? .....
- c) Es poden veure planetes? .....
- d) Com s'anomena el primer home que va mirar les estrelles i els planetes amb un telescopi? .....

12. Inventa un títol nou i original per a la portada del llibre. Recorda que has d'escriure el títol, l'autor/s i la persona que ha fet les il·lustracions.

13. Amb l'ajuda del teu mestre o mestra, busqueu informació i fotografies dels muscals a internet, llibres o revistes. Trieu la informació més important i realitzeu un mural per a la classe.

14. La lluna va canviant. Durant un mes llunar (28 dies) observa la lluna (si està núvol consulta el calendari o algun altre lloc com per exemple internet). A l'endemà heu d'anar omplint en la classe la graella, dibuixant la forma que tenia. (Annex 2 per a la classe)

Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____
Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____
Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____
Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____	Dia____

15. Joc: “La lluna baixa a la festa”

MATERIAL: dues llunes de cartró.

REALITZACIÓ:

- ▶ La classe es divideix en dos equips.
- ▶ Cada equip es posa en fila i cada alumne representarà un núvol.
- ▶ Es dóna una lluna al primer de la fila que l'ha de passar al següent company i així successivament fins que arribi al final.

Guanya l'equip que la passe abans fins l'últim company.

¡ALERTA!

No es pot tocar la lluna amb les mans (s'ha de passar subjectant-la amb el cap/muscle o colzes...).

Si la lluna cau a terra o es toca amb les mans, l'equip ha d'iniciar de nou el joc.

16. Activitat manual: un mussol

MATERIAL:

- ▶ Cartolina blanca DIN A4 (siluetes). ANNEX 3.
- ▶ Paper de seda marró, taronja, negre, groc...
- ▶ Tisores
- ▶ Goma d'apegar

REALITZACIÓ:

1. Pintar les parts del cos on no hi haurà plomes.
2. Retallar-les.
3. Preparar les plomes: tallar les tires de paper de seda i doblegar-les varies voltes. Dibuixar una ploma i tallar. Així obtindràs moltes plomes a la vegada.
4. Enganxar plomes al cos del mussol, sobreposant-les.
5. Acaba d'enganxar les peces dels ulls, cap, sarpes... seguint el model.

16. Joc: "De núvol a núvol". (Annex 4)

El sol vol baixar i anar amb la lluna a la festa de Cap d'any.

MATERIAL:

- ▶ Un dau
- ▶ Una fitxa per alumne
- ▶ Tauler (fotocopiar en DIN A3 en cartolina)

REALITZACIÓ:

- ▶ Formar equips de 2 a 4 alumnes.
- ▶ Es juga de manera semblant al joc de l'oca.

	CASELLA	QUÈ ET PASSA?
	2, 7, 12, 17	Vas al núvol següent i tornes a tirar.
	22	Vas directe a la lluna. Has arribat.
	3	El sol es posa les sabates, 2 torns sense tirar.
	9	El sol es posa la corbata, 2 torns sense tirar.
	19	El sol es posa el barret, 2 torns sense tirar.

	CASELLA	QUÈ ET PASSA?
	5	La nau espacial et porta a la casella 24.
	24	La nau espacial et porta a la casella 5.
	25	El sol troba a una estrella amiga que necessita ajuda i torna al cel. Comença de nou.
	6, 11, 13, 15, 20	El company que tira a continuació et fa una pregunta sobre el conte. Si no la saps tornes al lloc on estaves, si l'encertes et quedes.

17. Enllaços web per ampliar o reforçar continguts.

► Enllaç on podem escoltar diferents espècies de rapinyaires a més d'aprendre les seves característiques principals:

<http://www.xtec.es/~jcerdeir/ornitoweb/rapnocturns.htm>

► Enllaç al vídeo didàctic "Rapinyaires: predadors del cel" del programa "Quèquicom" de TV3:

<http://blogs.tv3.cat/quequicom.php?itemid=31726>

► Enllaç amb informació general de la Lluna:

<http://www.xtec.es/~rmolins1/solar/cat/lluna.htm>

► Software lliure per poder veure el cel en 3D a l'ordinador:

<http://www.stellarium.org/ca/>

ANNEX 1
Punt de llibre.

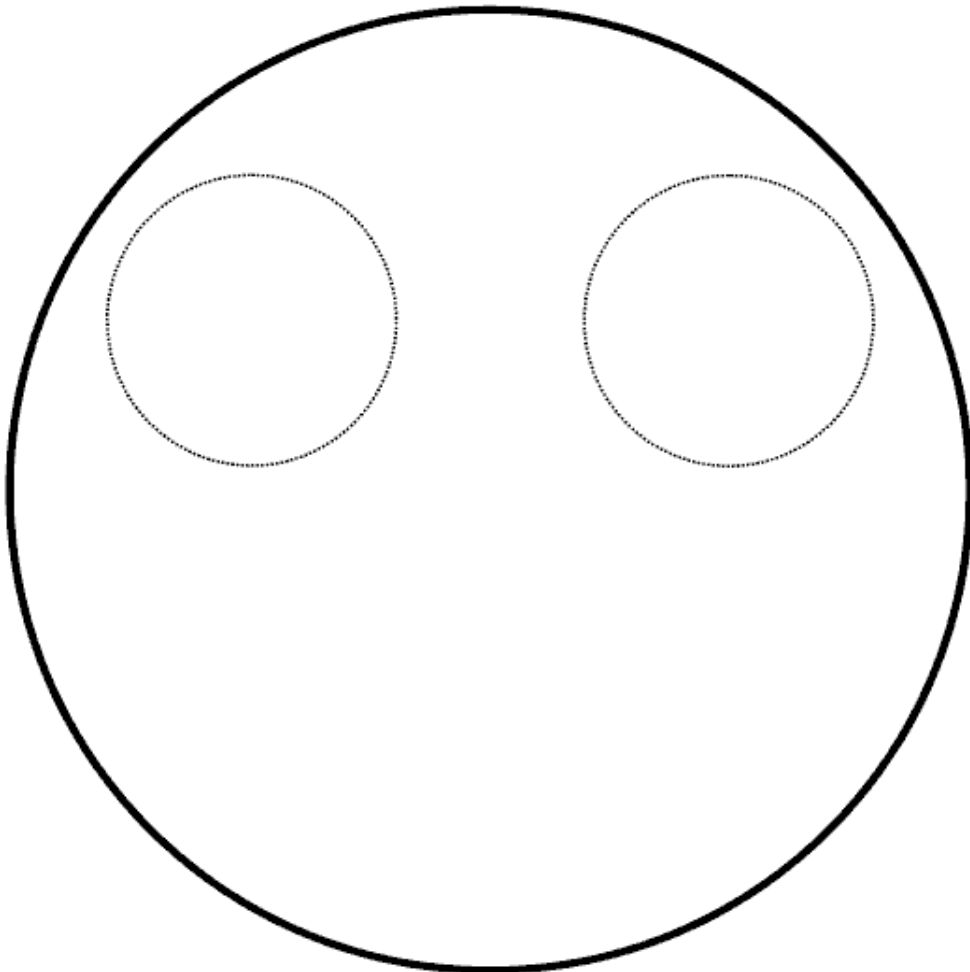
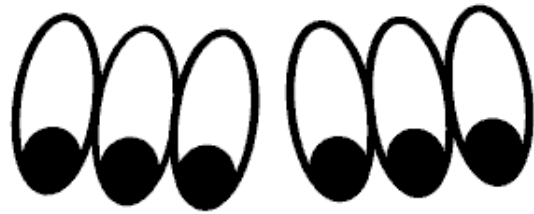
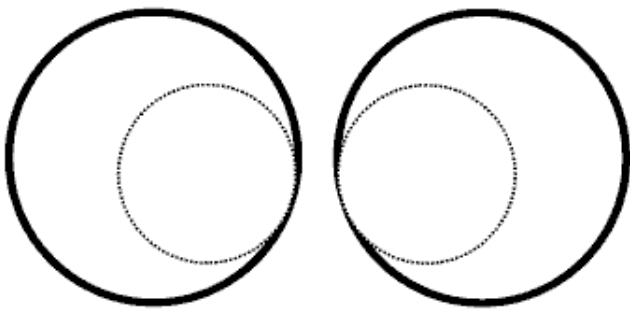
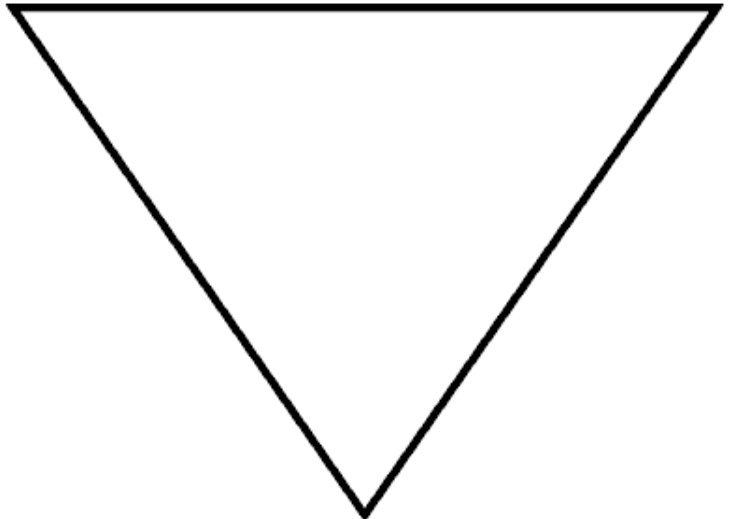
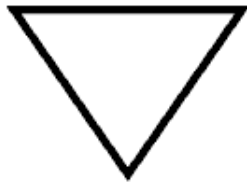

ANNEX 2

Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	
Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____		Dia ____	

ANNEX 3

ANNEX 4

6 	5 	4	3 	2 	1
7 					
8	9 	10	11 	12 	13
					14
20 	19 	18	17 	16	15
21					
22 	23	24 	25 	26	27

SOLUCIONS

B. TREBALL AMB ELS ALUMNES

b) Després de llegir.

1. A dintre del conte hem conegut alguns personatges. Uneix amb fletxes el nom dels personatges amb la seva imatge.

TAFANER	LA LLUNA	ELS NÚVOLS	L'AVI DE TAFANER	EL SOL	PARES DE TAFANER
---------	----------	------------	------------------	--------	------------------

2. Algunes d'aquestes afirmacions no són correctes, escriu "V" si són vertaderes o "F" si són falses.

	RESPOSTA
Tafaner és un mussolet jovenet al que li agrada molt la nit i mirar la lluna des d'un garrofer.	V
Els pares de Tafaner li regalen una vídeoconsola pel seu aniversari.	F
Els núvols ajuden a la lluna a baixar a la Terra.	V
El sol va baixar a la Terra vestit amb un xandall.	F
La lluna i el sol no s'ho van passar bé quan van baixar a la Terra.	F
La lluna es va fer un bonic vestit amb el vel de la nit.	V

3. Recordes quan la lluna volia baixar a la Terra i no sabia com fer-ho? Els núvols l'ajuden fent una escala. Dibuixa i pinta els núvols per ordre. Recorda que cadascun és d'un color.

4. Ara que recordes molt bé com eren els núvols, completa aquestes frases amb les paraules que falten.

*El núvol de color rosa és el núvol del **vent**.*

*El núvol de color **blanc** és el núvol del fred.*

*El núvol de color gris és el núvol de **l'aigua o la pluja**.*

*El núvol de color **negre** és el núvol del granís.*

5. Ordena de l'1 al 5, les vinyetes de Tafaner i la seva família, tal com succeeixen en el conte.

4

1

2

3

5

6. Pinta les cares que feia la lluna quan Tafaner la mirava des de la garrofera. Després ho has d'escriure als espais de baix.

		
La lluna somriu	La lluna fa l'ullet	La lluna badalla

7. La lluna volia baixar a la Terra per anar a la festa de Cap d'Any, però es va adonar de que no sabia com fer-ho. Aleshores els núvols l'ajuden. Alguna vegada has ajudat algú que ho necessitava? **Resposta oberta.**

Explica quines coses fas tu per ajudar al pares, als avis o als amics:

8. Ja saps com van baixar la lluna i el sol del cel, ara inventa't una altra manera de baixar ben original. Has d'utilitzar la teva imaginació. Explica-ho en les següents línies.

9. Segur que alguna vegada t'has fixat en la lluna, el sol, els núvols, però... què en saps realment? Escriu tres característiques que tu conegues dels nostres amics. **Les respostes són orientatives, es poden obtenir més respostes correctes.**

LA LLUNA	ELS NÚVOLS	EL SOL
És redona	Són blancs	És redó
Brilla a la nit	Es mouen pel cel	Produeix llum
Té cràters	Produeixen la pluja	Produeix calor

10. El nostre protagonista és un mussol. Llegeix aquest text i després contesta les preguntes. Has de triar una de les tres respostes.

El mussol és un animal que viu als boscos, li agrada molt estar a sobre dels arbres. És una animal carnívor. Té uns ulls molt grans i bonics. Com que té molt bona vista i molt bona oïda, és una animal nocturn i caça animals a la nit. El mussol té el seu niu dins dels forats dels troncs dels arbres o també a esquerdes en les roques. És un au molt tranquil·la i silenciosa, però si escolteu alguna nit –uu-oo, uu-oo– segur que és un mussol que està a sobre de la branca d'un arbre.

- Un mussol és una animal que viu...   ... a la platja.
... a les ciutats.
... als boscos.
- El lloc preferit dels mussols és...   ... la gespa.
... estar a sobre d'un cactus.
... estar a sobre d'un arbre.
- Els mussols mengen...   ... verdures.
... carn.
... pastissos.
- El niu d'un mussols pot estar...   ... en un cau, baix de terra.
... dins dels arbres o en esquerdes en les roques.

11. Els pares de Tafaner li regalen pel seu aniversari un telescopi per poder mirar de més a prop la lluna. Llegeix aquest text, esbrina per a què serveix un telescopi i després contesta les qüestions.

Un telescopi és una eina que **(a) serveix per explorar l'espai**. A la **(b) nit** podem observar de molt a prop les estrelles, la lluna, **(c) els planetes** i moltes coses més. Gràcies al telescopi podem veure de més a prop que amb els nostres ulls, és com tenir unes super ulleres.

El primer home que va mirar el cel amb un telescopi va ser **(d) Galileu Galilei** ara fa més de 400 anys.

- Per a què serveix un telescopi?
- Quan veurem millor les estrelles a la nit o al dia?
- Es poden veure planetes?
- Com s'anomena el primer home que va mirar les estrelles i els planetes amb un telescopi?